

Φρήντριχ Νίτσε:

Απόσπασμα από τον πρόλογο στη “Ροδαυγή”

«Τελευταία ωστόσο: για ποιο λόγο θα έπρεπε να λέμε τόσο βροντόφωνα και με τέτοιο ζήλο τι είμαστε, τι θέλουμε και δε θέλουμε; Ας το ιδούμε πιο ψύχραιμα, από μακριά, πιο σοφά, από πιο ψηλά, ας το ειπούμε όπως επιτρέπεται να λέγεται μεταξύ μας, έτσι μυστικά, ώστε να μην το ακούει όλος ο κόσμος, ώστε να μη μας ακούει όλος ο κόσμος! Προπαντός ας το ειπούμε σιγά... Αυτός ο πρόλογος έρχεται αργά, ωστόσο όχι πολύ αργά, τι σημασία έχουν πέντε, έξι χρόνια; Ένα τέτοιο βιβλίο, ένα τέτοιο πρόβλημα δε βιάζεται· για αυτό είμαστε εμείς οι δύο φίλοι του «lento», τόσο εγώ όσο και το βιβλίο μου. Δεν υπήρξε κανείς μάταια φιλόλογος, είναι ίσως ακόμη, θέλω να ειπώ, ένας δάσκαλος της αργής ανάγνωσης: στο τέλος γράφει κανείς επίσης αργά.

Τώρα ανήκει τούτο όχι μόνο στις συνήθειες μου, αλλά και στο γούστο μου – σε ένα κακόβουλο γούστο ίσως; - να μη γράψω τίποτα πια, με το οποίο να μην προκαλείται απελπισία σε κάθε άνθρωπο που βιάζεται. Γιατί φιλολογία είναι εκείνη η σεβαστή τέχνη, η οποία προπαντός ένα απαιτεί από το λάτρη της, να παραμερίσει, να της δώσει πίστωση χρόνου, να γίνει σιωπηλή, να γίνει αργή - σαν μια τέχνη χρυσοχόου και τέχνη γνωριμίας της **λέξης**

,
η οποία οφείλει να αποπερατώσει μια ακέραια λεπτή, προσεκτική εργασία και δε

κατορθώνει τίποτα, εάν δεν κατορθώνει τούτο
lento

. Όμως, ακριβώς για αυτό είναι αυτή σήμερα περισσότερο αναγκαία από κάθε άλλη φορά, ακριβώς με αυτόν τον τρόπο μας ελκύει και μας γοητεύει τόσο ισχυρά, μέσα σε μια εποχή της «εργασίας». Θέλω να ειπώ: της βιασύνης, της αναξιόπρεπης και κάθιδρης, της κατεπείγουσας εργασίας, που θέλει αμέσως να «τελειώνει», επίσης με κάθε παλιό και καινούργιο βιβλίο: αυτή η ίδια δεν τελειώνει τόσο εύκολα με κάποιο κάτι, διδάσκει να διαβάζουμε καλά, δηλαδή

αργά

, δεισδυτικά, με προφύλαξη και προσοχή, να διαβάζουμε με ανοιχτές πόρτες, με απαλά δάχτυλα και μάτια... Υπομονετικοί μου φίλοι, τούτο το βιβλίο εύχεται να έχει μόνο τέλειους αναγνώστες και φιλόλογους: μάθετε να με διαβάζετε καλά! »

Ρούτα κοντά στη Γένουα, φθινόπωρο του 1886

Μετάφραση: Ελένη Λαδιά